

1.PERDE

1. SAHNE

(*Sahne, İrfan Süleyman'ın evinin önü vardır. Evin önünde iki tane Kıbrıs usulü ahşap-hasır sandalye ile bir küçük sehpa vardır. Sahne, etrafa fazla yayılmayacak lokal bir ışıkla aydınlatılmaktadır. Sandalyelerin birinde İrfan Süleyman uyur vaziyette oturmaktadır. Seyirci yerleştikten sonra seyircinin girdiği kapıdan gürültülü bir şekilde gazeteci Umut girer salona. Kılığında ve boynundaki fotoğraf makinesinden gazeteci olduğu anlaşılmaktadır. İrfan Süleyman'ın evini aramakta, etrafa bakılmaktadır. Seyircilerden birçoğuna İrfan Süleyman'ın evini sorar, seyircinin yönlendirmesi veya kendi çabasıyla evi bulur ve sahneye yönelir. Uyuklamakta olan İrfan Süleyman'a önce seslenerek uyandırmayı dener.*)

UMUT: (*İrfan Süleyman'ın yanına çekinerek yaklaşır*) İrfan Bey... (*İrfan Süleyman horlayarak uyumaya devam eder. Umut, İrfan'ı dürterek daha yüksek bir sesle*) İrfan Bey!!

İRFAN SÜLEYMAN: (*Gürültülü bir öksürükle uyanır. Umut yaşlı adamın öksürürken çıkardığı seslerden, İrfan Süleyman ise aniden uyandırılmaktan şaşkındır. Kısa sürede şaşkınlığı üzerinden atan Umut, öksürük dindikten sonra yüksek sesle kendini tanıtır*)

UMUT: Afedersiniz, rahatsız ediyorum... Ben Umut... Torununuz Doğa geleceğimden sözetmiş olmalıydı.

İRFAN SÜLEYMAN: Umuut? (*Hatırlar*)Ha, Umuuut... Gazeddacısın değil?

UMUT: Evet.

İRFAN SÜLEYMAN: Ya, söylediydi ya benim angonicik. Buyur otur gızım. Çek o iskemleciği da. Çek, çek, çeek... Haşşöyleee. Yaşşa.

UMUT: İrfan Bey ben...

İRFAN SÜLEYMAN: (*Umut'un lafını ağzına tıkar*) İstersan a gızım, bırakalım bu bey paşa lakırdılarını da, pek hoşlaşmam çünkü. İrfan dayı de sen baa en eyisi.

UMUT: Peki İrfan Dayı. Nasılsın? İyisin inşallah?

İRFAN SÜLEYMAN: Eyiym gızım, eyiym da, bilin, öyle bazı gencikler gelir oturur muhabbet ederik, bağırırlar öyle “Napan İrfan Dayım” diye. Zannederler o şu gulacıklarım isgartaya çıktılar, duymazlar. Amma sen öyle yapmadın, aferin gızım.

UMUT: (*Gülümseyerek*) İyisin dayı, iyisin...

İRFAN SÜLEYMAN: Angonim dediymi o şu, birşeycikler soracaktım bana?

UMUT: Evet. Ben Lefke'deki maden şirketiyle ilgili bir araştırma yapıyordum dayı. Bilhassa maden şirketinde 1948'de yapılan grevle ilgili sana bazı şeyler sormak istiyorum. Sen o madende uzun yıllar çalıştın değil mi?

İRFAN SÜLEYMAN: (*Uzaklara dalar*) Yaa, işledik yaa.. İşledik onun içinde senelerinan. Ağnadayım saa gızım da, önce birer gavecik içelim? (*Bastonuna dayanarak yerinden doğrulmaya çalışır, başaramaz*) Uuu, ma nolduk yau, vinc isderik gakalım da yerimizden...

UMUT: (*Ayağa kalkar, İrfan Süleyman'ın yanına gelir.*) Sen otur dayı. Ben yaparım. Mutfak ne tarafta?

İRFAN SÜLEYMAN: Sündürmeyi geçinca garşında görecen. Gavvole, eziyetleyceyik seni da yau şimdi...

UMUT: Ne eziyeti dayı... Nasıldı kahven?

İRFAN SÜLEYMAN: Öyle, gaşıcığın burnunda bir çıngıcık şeker goy gızım. Öyle silkme.(*Umut mutfağa gider, mutfak seyircinin görmediği bir mekandır. İrfan Süleyman kendi kendine söylenir*) Eskiden adam gavesi içerdik, sade. Ma, gayrı midem bakmaz beni içeyim sade gave.

UMUT: (*İçerden seslenir*) Cezve nerde dayım?

İRFAN SÜLEYMAN: Aha o yandadır. Bangocuğun altında. Buldun geni?

UMUT: Ha, tamamdır, buldum.

İRFAN SÜLEYMAN: Ma, ne nümayışler yapıydık a gızım...

UMUT: Efendiiim?

İRFAN SÜLEYMAN: (*Böbürlenerek*) Yaa, (*sesi şiddetlenir, coşkulanır*) Polis bile zaptedemediydi bizi polis!!!

UMUT: Yaa, öyle mi?

İRFAN SÜLEYMAN: Hiç unutmam bir gün geldiler nice da, alacaklarmış bizim arkadaccığımızı. (*Sesi şiddetlenir, heyecanlanır. O sırada Umut içeriye girer, ilgiyle dinlemeye başlar.*) Ma, kimi alacaksınız be siz dedim! (*Ainden ve kendinden beklenmeyecek bir çeviklikle hareketlenir, oturduğu iskemlenin etrafında döner, heyecanlı bir şekilde bağırarak anlatmaya başlar*) Öyle dolandım da arkasından, kaptım da elinden copu, galdıydı öyle hasgunda. (*Yüksek sesle güler. Umut ve İrfan karşılıklı gülüşürler*)

UMUT: (*Aniden telaşlanır*) Hiii, kahveleri unuttum!!!(*Koşarak mutfağa girer*)

İRFAN SÜLEYMAN: (*Yüksek sesle ve gülerek*) Ha gavecikleri da ağınlınan da, içmem ben öyle gayanmış, guynanmış gaveler.

UMUT: (*Hemen ardından Umut sahneye girer. Elinde küçük bir tepsi, iki fincan kahve ve bir bardak da su vardır. İrfan'a uzatır*) Buyur dayıcığım, afiyet olsun.

İRFAN SÜLEYMAN: (*Umut'a şöyle bir bakar*) Goy kızım genneri o sehbacığın üsdüne. A benim güzel kızım.. Haşşöylee... (*Kahvelerini içerler*) Sağolasın. Aha sabahları da kızım gelir ongarır beni, otururum bu iskemlenin üstünde bütün gün. Eskiden göreceyidin sen beni... Böyle miydin ya ben, çakı çakmağıdık. Püü... Neler yaşamadık yau. Gocadık ama artık, görürük olanı biteni, memleketin halini da bilirik, zere yerimizden gakiıp da birşey yapamayıyoruz. (*Umutla gözleri parlayarak*) Bayrağı, siz gençlere devrettik a kızım. Siz yapacaksınız bizim başlayıp da bitiremediklerimizi. Yüzümüzü gara çıkarmayasınız ha!!

UMUT: Doğrusun dayı. Mücadeleler ömürlerle sınırlı değil tabii ki. Siz bize, biz de bizden sonrakilere devredeceğiz mücadelemizi.

İRFAN SÜLEYMAN: (*Duygulanır*) Ma, ne güzel söylen kızım. Eyi ki geldin yau. Gençlere olan inancımı tazeledin. Duygulandırdım da beni. (*Gözleri dolar, Umut söyleyecek bir şey bulamaz. İrfan Süleyman kendini toparlar. Kahvesini höpürdeterek devam eder*) Neyisam, ağnadayım saa isdersan şu işlerdik madende, yapıydık abergiya?

UMUT: (*Anlamamıştır*) Abergiva?

İRFAN SÜLEYMAN: Abergiya, grev yani. Öyle derdik o zamanlar. Urumcadır.

UMUT: (*Çantasından ses kayıt cihazını çıkarır, sehpanın üzerine koyar, defter, kalem hazırlar*) İzninizle sesinizi kaydedebilir miyim?

İRFAN SÜLEYMAN: (*Cihaza şöyle bir bakar*) Et, et tabii yau. Sen soracan baa yoksam ben öyle gabal ağnadayım?

UMUT: Sorayım dayı. Ne zaman başladın madende çalışmaya?

İRFAN SÜLEYMAN: (*Uzaklara dalar*) Onsekiz yaşımdaydım girdiğimde madene. Anam, elin ekmek dutsun dediği gayrı. Hısımlar, ahbablar goduyduk araya, böyleliğin başladık madende ırgatçılığa. Eyi da oldu kızım. Gerçi çok eziyetlerdi bizi İngiliz. Maden tozu ciğerimizi sökerdi amma, bu sayede öğrendim ben İngiliz'in, Amerikanın gerçek yüzünü. Urumu, Türkü çok eyi ahbablıklarımız oldu. Haa, bir da hayat arkadaşımı buldum madende. (*Uzaklara dalar, iç çeker*) Azime'mi...

UMUT: Evet, Doğa sözetmişti nenesinin de maden işçisi olduğundan. Kadınlar ne iş yaparlardı madende? Onları da ağır işlerde çalıştırırlar mıydı?

İRFAN SÜLEYMAN: Kadınlar dışarda çalışırlardı daha ziyade, havızlarda. Bizim gibin yerin altında değillerdi amma pisidi, ağırıdı onların işi da. O borulardan gelen maden cevherini temizlerlerdi, ma nasıl leş gokardı biling! Azime'm da az temizlemedi İngiliz'in pisliğini. (*Yine uzaklara dalar, hemen toparlanır*) Neyisam kızım. Kısa zamanda çok şeyler öğrendim kumpanyada. Hakkımızı aramayı öğrendim en mühimi. Kumpanya pek sevmezdi tabii bizim gibileri. Nitekim 36'da bir abergiya yapıydık, (*Umut'a bakar, anlasın diye tekrarlar*) grev yani. 3 gün sürdüydü. Bunu bahane ederek attılardı bizi madenden. Beni da, Azime'mi da. E o zaman sindehniya da yoğudu gollasın bizi. Sindehniya, sendika yau...

UMUT: (*Panik ve şaşkınlıkla*) Siz, 1948'de yani o büyük abergiyada madende değil miydiniz?

İRFAN SÜLEYMAN: Yau, madendeydim tabii. Telaşlanma, geleceyik oraya da. Ne deyiorduk... galdık Azime'minan işsiz güçsüz. Sonra, ikinci cihan harbi çıktı, her yerde e tabii bizim memlekette da gıtlık sefalet yılları. O zamanlar, İngiliz paraynan asker yazardı. Dedim, gideyim be!! 3-5 şilin geçer elimize hiç olmazsa. Azime'minan anam gomadılar beni gideyim. Azime'm; "Bu İngiliz pezzevenğinin üç şilini için öleceğine, burda gıtlık içinde da olsa yaşarım" derdi. Neysam uzatmayım, harpten sonra naptık ettik, gene girdik kumpanyaya işlemeye.

UMUT: Türk, Rum, Maronit hep beraber çalışıyordunuz değil mi? İlişkileriniz nasıldı?

İRFAN SÜLEYMAN: Yaa, çok Urumlar da varıdı, Türkler da. Maronitler azıdı amma. Çok eyi Urum arkadaççıklarımız varıdı. Sindehniyada da hep beraberidik. Hiç unutmam, bir Mustafa abimiz varıdı. (*hatırlamaya çalışır*) Mustafa, Mustafa... Hah!! Mustafa Bitirim!! Ağşamları sindehniyada mektep gibin ders annadırdı bize. Sindehniya nedir, nasıl olmalıdır, talepleri nelerdir, efendiiiim, sosyalizm, kapitalizm, faşizm nedir biz hep o Mustafa abimizden öğrendiydik. E tabii bizimnan garişmayan, öyle ayrı duran Enosisçi Urumlar da varıdı amma, azıdı onlar.

UMUT: Rum işçilerle birlikte dayanışma içinde hareket eder miydiniz o zamanlar? Yani, birlikte eylemlerinizi oldu mu?

İRFAN SÜLEYMAN: Püüü... 1947'de 1 Mayıs gutladıydık hep beraber. Ben öyle nümayiş görmedim ömrü hayatımda. Ma görecen ne galabalık, ne coşku. Hendricks, madeni gapattıydı, lokavt yapıydı işçi bayramımızı gutlarık diye! Dur, dur da birkaç futuğraf bulduydum göstereyim saa. (*Sahnenin arkasına gider*)

UMUT: Noldu dayım? Gaybettin galiba fotoğrafları?

İRFAN SÜLEYMAN: Ne gaybetmesi yahuuu!!! Bunlar benim hayatıım, hayatıım!!! Aha bak dabellalarda "Yaşasın gırmızı 1 Mayıs" yazar. Bu yanda da Urumcası; "Zido gokkini brodo maya" Ne galabalık görün? Gadını, çocuğu, herkeşler geldiği o 1 Mayıs'a. Çok güçlüydük o zamanlar cook! Bir şey daha söyleyim saa, ma bunu da yazacan ha gazettaya; bu gücümüzü görüncalar bizim ehendiler, gorktular da, ondan sonra başladılar iş garişdırmaya, Türk'ü Urum'a gışgırtmaya, Urum'u Türk'e fitlemeye...

UMUT: (*Fotoğrafları inceler, madende çekilmiş bir fotoğraf görür*) Bu neresi dayı? Ne zaman çekildi bu fotoğraf?

(Umut'un sorusuyla birlikte İrfan Süleyman fotoğraftakileri tanıttıkça, ismi söylenen kişi sahneye girer ve sabit durur. Sahnenin bir köşesinde fotoğraf oluşturulur)

İRFAN SÜLEYMAN: Bu, 48'in başlarında çekiliydi gızım. Hani şu merak ettiğin büyük abergiyadan evvel çekiliydi. (*Fotoğrafi alır, arkadaşlarına ve o günlerdeki dayanışmalarına, mücadeleye ruhuna özlemle iç çeker ve Umut'a fotoğraftaki kişileri anlatmaya başlar. Bu arada, İrfan Süleyman ile Umut'u aydınlatan ışık biraz kısılır, işçiler aydınlatılır*) Bak gızım, bu Yorgo. Eyi ahbaptık onunlan. İngiliz için savaşa gitmişti amma İngilizci değildi katiyen. Çok şey görmüş geçirmişti Yorgo. Sindehniyada da hep beraberidik. Yoldaşıldık annaycağın. Aha bu da Memed. Deli toyudu o zamanlar. Çok sabırsızdı, öyle haksızlığa hemen parlardı. Çok da güldürürdü bizi. Elinden duttum, sindehniyaya ben götürdüydüm genni. Bu da

Hüseyin. Be Hüseyin... Az çektirmediydi bize abergiya sırasında. Kimiynan gonuşsa onun etkisinde galırdı. Eyi niyetliydi amma, olanı biteni peklik muhakeme edemezdi. Şu yandaki da Stefano. Pek soğuşdu bize. Enosis isterdi, bilirdik. Onu da Yorgo adam ettiydi sonradan. Aha, bu ortadaki da benim gizim, görün şu nasıl fişenk gibinim!

UMUT: Şu yanda duran kim? Ustabaşınız mı?

İRFAN SÜLEYMAN: (*Fotoğrafi yakınlaştırır, gözlerini kısarak dikkatlice bakar*) Bakiiim, u, gözlerim da seçemeyiyor artık. Haa! Abisdad Salihdir o!! (*Gülümseyerek*) Bizim Memed, Satılmış adını dakdıydı gendine! E, satılmışıdı çünkü!! Hendricks'in baş uşağıydı. İşleri gelir öyle check eder, patrona rapor verirdi. Eyi da yapsak, fena da yapsak, ehendisine yaranmak için birşeyler uydururdu. İspiyoncu pezzevenk!!!

UMUT: Çalışma koşullarınız nasıldı dayı? Ve neden greve inmişiniz?

İRFAN SÜLEYMAN: E, Ameriganın şirketinde, İngiliz'in emrinde işleycen da, nasıl olacak koşulların? Bütün gün yerin yedi gat altında çalışır, karşılığında da hiçbir ihtiyacımıza yetmeyen bir para alırdık. Onun çoğu da kantine kesilirdi ya... Hastalandığımızda işsiz galır, bir tazminat bile alamazdık. Bir yandan Satılmış köpeğini çek, obir yandan Hendricks'e gatlan... Bize verdikleri evlerin veranlığı da cabası...

2. SAHNE

(İşçiler bir süre yüzlerinde ızdırıp dolu bir ifadeyle çalışırlar. Yemek düdüğü çalınır. Düdükle beraber işçiler iş aletlerini bırakıp yemek hazırlığına başlarlar. İşçilerin neredeyse tamamı şiddetli şekilde öksürmektedir. Memed, kenardaki bir testüden su dökerek elini yüzünü yıkar, arkadaşlarına da su döker. Etraftan yemek çıkınları, sefer tasları alınır. Yorgo, renkli bir örtüyü sahnenin ortasına serer ve işçiler yarım daire şeklinde örtünün etrafına otururlar. Ortaklaşa yenecek yemekler örtünün üstüne konur. İrfan Süleyman'ın yemek çıkını yoktur ve gözü kapıda Azime'yi beklemektedir. Bu hazırlıklar süratle yapılacak ve oyuncular karakterlerine uygun repliklerle konuşacaklardır. Stefano, Türk işçilere mesafeli davranır. İşçiler birbirlerine buyur ederek iştahla yemeğe başlarlar)

MEMED: (*Elindeki çöreğin yarısını keserek İrfan'a uzatır*) İrfan Abi? Al buyur. Ne o? Gözün genaplada yine?

İRFAN: Ya Memedim... Gelir şimdi Azimaban da getirir birşeycikler fakir soframıza.

YORGO: Böğün ergat gadinlar toplanti yapacaklar idi. Azime unutmustur senin yemegi.

İRFAN: Yok be Yorgo... Sabah börülceleri goyarken gördüydüm gendini. Gelir birazdan.

STEFANO: Ergat gadinlar neçin toplaniyor re Yorgo?

İRFAN: (*Yorgo'nun cevaplamasına fırsat vermeden*) E, gadın işçilerin da sorunları vardır be Stefano. Üç şiline sabahtan ağşama çalışırlar. Ne analıklarını bilirler, ne gadınlıklarını.

MEMED: *(Ayağa kalkar, Stefano'nun yanına gider. İrfan kolundan tutup geri çeker)* Fena mı be Türk-Rum demeden gaynaşsın bütün kadınlar da!! Sizin sindehniyaya gelmez diye mi gısganın yoğusam ha!! *(Biraz sakinleşir)* Ha benimki gebe olmayaydı, o da gideceğidi. Azimabası söylediği genne.

HATİCE: *(Elinde küçük bir bohçayla sahneye girer. Utangaçça konuşur)* Hoş vakit beyler.

(Türk işçiler ve Yorgo selama karşılık verir)

HÜSEYİN: Hoşgeldin Hatice, hayırdır?

HATİCE: Gatmer açtım, size da getireyim dedim.

(İşçiler sevinirler)

HÜSEYİN: Eline sağlık, otur beş tayıkacak dinlenasın da giden.

(Hatice bir köşeye oturur)

AZİME: *(Telaşla içeriye girer. Elinde bir yemek kabı vardır)* Afiyet olsun be insannar. Böğün telaşından unuduyordum sizi. *(Kabı sofraya bırakır)* Börülcecik da yeyin ha...

İRFAN: *(Azime'nin elini öper)* Eline sağlık Azime'm. Her işe da yetişin maşallah! E, hade gardaşlar buyrun.

AZİME: Yetişmeyip da napalım İrfan'ım. *(Eliyle yukarıyı göstererek)* Başımızdaki bu İngiliz guduzunu doyuracayık diye aç goylum seni?

MEMED: Ya bizi?

AZİME: *(Gülümser)* E hepsinizi yau. Hade golay gelsin size.

İRFAN: Ma kaçyon?

AZİME: E, kaçayım artık.

HATİCE: Ben da gideyim artık Hüseyin. Akşama görüşürük.

HÜSEYİN: Tamam Hatice.

AZİME: *(Tam çıkmak üzeredir ki, Hatice'nin sesini duyar, geri döner)* U!!! Ma sen buraşdaydın? E vallahi görmedim seni. Hade sen da gel benimlan. Kadın işçilerin an sohbet edeceyik.

HATİCE: Ben işçi değilim ki Azimaba, napacayım orda?

AZİME: Sen da evde işlen Hatice, aynıdır. Hem konuşmalarımızı diynen, birşeycikler öğrenin. Fenadır?

HATİCE: Çocukları gomsuya bıraktım Azimaba. Bilin, haylazdır bizimkiler çok. Başka vakit...

AZİME: (*Haticeyle birlikte konuşarak çıkışa doğru ilerlerler*) E, hade öyle olsun bu seferlik. Bak Hatice, benim da çocuklarım vardır bilin, işlerim da. Ama başka şeyler da yapmak lazımdır.

(*Bu arada, yemekler yenmiş, sigaralar sarılmıştır. Stefano hariç herkes sigara içmektedir. Memed tabakasındaki sigaraları herkese ikram eder ve sigaralarını yakar*)

STEFANO: (*Öksürerek, Memed'e*) İçme şu cigarayı bre!!! Zaten yerin dibinde bütün gün tozdan geberirik...

(*Memed sinirlenir, cevap vereceken İrfan Memed'in kolunu tutar, onu sakinleştirir. Yorgo havayı yumuşatmak için söze girer*)

YORGO: İçmeylim da napalım bre Stefano...

STEFANO: Sözüm sana değildi Yorgo, bilin...

YORGO: Sen da bilin, bütün gün it gibin çalisirik, aldığımız üç şilin boğazımıza bilem yetmez. Birak şuncacık keyfimiz da olsun bre... Yoğusam neynan dağıtacayık bu efkari!

HÜSEYİN: (*Konuyu değiştirmek için*) Eee Memed gardaş, yolcu kız mı olsun isden, erkek mi?

MEMED: E, vallahi baa sorarsan erkek isderim amma, bizim garı da kız isder. Bakalım artık...

HÜSEYİN: İlk çocuktu bu değil?

MEMED: (*Heyecanı sesinden belli olur*) Evet ya, ilk bu...

İRFAN: Bakarım da sen doğuracakmış gibi heyecanlısın be kerata?

YORGO: (*Gülümseyerek*) Birak cocu yahu, ilk evladı olacak, heyecanlanacak tabii...

MEMED: Doğduktan sonra nasıl bakacayık onu düşünürüm asıl. Zaten aldığımız üç şilin boğazımıza yetmez!!!

STEFANO: (*Kendi kendine söylenir*) Böyle gidorsa hepsimiz gebereceyik açlıktan. Ciğerlerimin da her gün kötüleştğini hissedirim. Kumpanya süt çıkarsa bari...

HÜSEYİN: Başka madenlerde süt verirlermiş ama...(Susar)

MEMED: Dur senin söyleyemediğini ben söyleyim. Bizim Hendricks'in eli cebine gitmez ki! Bir o Satılmış Salih'i doyurmayı bilir!!! (*Ayağa kalkar, Satılmış'ın taklidini yapar*) Aha gelecek birazdan da o Satılmış, eller da böyle arkada; "Eyi çalışın haa, eyi işleyin haaa, Hendricks'e söylerim haa" (*Birden heyecanlanır, yerden kazmayı alır*) Alacan eline guspoyu, vuracan kahasına vuracan vuracan vuracan....

İRFAN: (*Memed'e tepki gösterir, onu yatıştırır*) Dur be çocuk! Bırak o guspoyu yerine! Herşeye öyle vura gıra çare bulamayık. Otur oracığa! Anlarım, yerin dibinde sabahtan ağşama köpek gibin çalışırık. Yerin altında birimizin başına birşey gelse, çoluk çocuk sersefil olacaklar. Ne suğurta var ne hiç! Ama böyle vura gıra olmaz bu işler!

YORGO: (*Stefano'ya bakarak*) Ya çocuklar, Hendricks Türk, Rum dinlemez, hepsimizi ekşi gibin sikar da suyunu cikarir bunun içinde...

STEFANO: Benim Türklerle işim olmaz!!

MEMED: (*Bağırarak*) Yav konuşmayın şu garagöznan be! Anlatmayın buna birşey!!!

İRFAN: Dur be Memed! Ne bağırın çağırın hemen!

(*O sırada sahneye Salih Usta girer*)

SALİH USTA: Oooh, oh! Keyifler nasıl baylar? Yediniz yemeği da sıra sohbeta mi geldi! Hade işlerinizin başına!!!

MEMED: (*Hiddetle kalkar, Satılmış'ın üzerine yürür. Satılmış geriye çekilir. Arkadaşları Memed'i tutarlar*) Baa bak Satılmış, şu guspoyu kahana yemedikça öğrenemeycen sen nasıl konuşulacağım!!!

İRFAN: (*Memed'i kolundan tutar, sahnenin ön köşesine çeker*) Be Memed! Aklını başına al oğlum! Şimdi bu adamı dövsen ne olacak, dövmesen ne! Hep derim saa, dinlemen hiç beni! Hep vura gıra olmaz bu işler. Sakin ol! Yerinde zamanında hareket edelim. Git şimdi geç orda başla işlemeye. Hadee!

SALİH USTA: Saat başı gelip kontrol edecem. Ona göre işleyin ha! Akşam giderkan da haftalıklarınızı kantinden alırsınız. (*İrfan ve Yorgo'ya dönerek*) Mr. Hendricks'e şükredin ekmek paranızı verdiği için!!!

(*Salih usta çıkarken İrfan yere tükürür. İşçiler çalışmaya koyulurlar. Işıklar söner*)

3. SAHNE

HENDRİCKS'İN ODASI

(*Ortada büyükçe bir masa ve Hendricks'in büyük koltuğu vardır. Masanın arkasındaki duvarda madenin çerçevesiyle bir haritası vardır. Masanın arkasında bir askılık, askılığın yanında da bir ayna vardır. Masanın üstünde çikolata ve puro kutuları vardır. Askılıkta Hendricks'in şık ceketi ve kravatı asılıdır. Masanın üstünde bir İngiltere bayrağı vardır. Hendricks keyifle otururken kapısı çalınır*)

HENDRİCKS: (*Hiç toparlanmadan, umarsız bir ifadeyle*) Yees!! Giriiiiiz!!! (*Kapı tekrar çalınır. Hendricks sinirlenir*) Yees!!! Giriniz!!!

SALİH USTA: (*Başıyla Hendricks'i uzun uzun selamlar*) Good morning sir!

HENDRİCKS: Söyle Salih Usta, ne var ne yok?

SALİH USTA: Herşey emrettiğiniz gibi sir! Kesintileri yaptık. Ama efendim, şey... İşçiler öğle arasında konuşurlardı sir! Kumpanyaya sövdüler. Size ve kumpanyaya sövmeye devam ederler, çok hiddetliler efendim. Dayanamadım, sizi haberdar edeyim dedim.

HENDRİCKS: Demek öyle... Neler söylediler tek tek anlat bakalım...

SALİH USTA: Efendim nankörler, sizin için ileri geri konuşuyorlar. Ben da dayanamadım, daldım ortalarına. Siz dedim... Nasıl olur da velinimetimiz için... dedim... Böyle konuşursunuz dedim... Nankörler dedim... Size ekmek verene böyle davranılmaz dedim... Hakedin aldığımızı dedim... Memed saldırdı üzerime. Bu çocuk çok bela olacağına benzer sir!! Efendim, aslında bütün işin başı, o İrfan Süleymanla Yorgo olacak nankördür. Herkesi onlar kıskırtır şu madende. Gene atıp dutardı ben geldiğimde. Maden Rumuydu Türküydü dinlemez, hepsimizi ekşi gibi sikar da suyunu çıkarır bunun içinde, maden bize bakmıyor, ölsek galsak kimsenin umurunda değil, şurada canımız her an tehlikede gibi şeyler söylediler efendim... Diğer işçiler da onayladılar.

HENDRİCKS: Bütün bu hainleri, nankörleri, bu pis komünistleri tek tek ayıklayacağım madenimden. Görecekler o zaman yedikleri kaba sıçmak neymiş. Ama duuur.. Şu sıralar olmaz. Büyük sevkıyatı tamamlayalım, ondan sonra.

SALİH USTA: Memed'i da atacaksınız efendim?

HENDRİCKS: Sen söylediklerimi yap! Ha, bana bak Salih Usta, beni sorarlarsa, kumpanyadan ayrıldı de. Gidebilirsin.

4. SAHNE

(Hendricks'in ışıkları söner. Sahnede kantin vardır. İşçiler kuyruk oluşturmuş, haftalıklarını akmaktadırlar. Zarfını açıp sayan kişi, sinirli sinirli homurdanmaya, yüksek sesle söylenmeye başlar)

AZİME: Be İrfan, eksik bu be...

İŞÇİLER: *(Hep bir ağızdan konuşulur, uğultu vardır)* Hepsimizinki eksik... Eksik bu be... Hırsız... Çocuğa ayakkabı alacağıydım... 1 şilin yoktur be... Kesinti var... Paradan kesmişler... Böyle şey mi olur yau!!! Haydaaaa, benimki da eksik....

(Memed, haftalıkları dağıtan adamın üzerine yürür ama adam kaçar)

İRFAN: *(Sandalyenin üzerine çıkar ve yüksek sesle konuşmaya başlar. Yanında, Yorgo ve Memed vardır)* Arkadaşlar, bugün baktık ki haftalıklarımız eksiktir. Hiçbir neden göstermeden hepsimizden birer şilin kesmişler. Bunu asla kabul edemeyiz!!!

İŞÇİLER: Olmaz öyle şey... Yuuuuh... Hendricks... Hırsızlar.... *(Sesler birbirine karışır, kimin ne dediği anlaşılmaz. Islıklar, yuhalamalar, alkışlarla uğultu sürer)*

İRFAN: Arkadaşlar!! Öncelikle şu uğultuya bir son verelim ki anlaşabilelim değil? Bu, kumpanyanın bizim sırtımızdan daha fazla para kazanabilmek için başvurduğu yeni bir yöntemdir. Çalışan bizik, gazanan onlar olacak! Böyle işe razısınız?!!!

İŞÇİLER: Hayıır!!! Olmaaaz!!! Hakkımızı isteriik!!! Zam isterik!!!

(O sırada Satılmış içeriye girmiş, onları bir köşeden dinlemektedir)

İRFAN: *(Eliyle işçileri susturur)* Gardaşlar! Biz bu tür olaylara ses çıkarmadıkça bu kumpanya bizim sırtımıza daha çokook semer vuracağa benzer. Bugün haftalıklarımızdan kesti, yarın bizi borçlu bile çıkaracak!

AZİME: *(Bağırarak)* Sorunlar sadece bunlar değildir be İrfan. Sen da bilin. Evler oturulmaz durumda. Yağmur yağar, evisi su götürür, çatısı akar. Isınamayıyoruz arkadaşlar öyle değil?

İŞÇİLER: Evler bakımsız... Hasta olduk... Pahalı...

AZİME: *(İrfan'ın yanına gelir, sandalyeye çıkar)* Gardaşlar, arkadaşlar! O beş para etmez evlerde, çok yüksek kiralarda otururuk. Kumpanyanın hastanesinde doktora görünemeyiyoruk. Doktorlar bakmayıyorlar. Haftalıklarımız yetmeyiyor.

YORGO: Ciğerlerimiz hep toz dolmuştur. Süt da isderik!

(Kalabalık yeterince ajite olmuştur. Sloganlar, yuhalamalar, bağırıp çağırmalar, alkışlar, ıslıklarla kantin yerinden oynamaktadır. Kantinin duvarlarında abergiya, hak, zam gibi sloganlar yankılanmaktadır)

MEMED: *(Kalabalığı önüne toplar)* Gardaşlar, ABERGİYA!!!

(Kalabalık daha da coşar. İrfan Süleyman tekrar sandalyeye çıkar. Bağırarak)

İRFAN: Arkadaşlar, öyle hemen abergiyaya inemeyik. Önce sindehniyaya gidip bir görüşelim. Zaten biz istedikten sonra bu maden durur, çalışmaz! Bu bizim elimizde! Sindehniya da desteklerse bizi, isteklerimiz da kabul edilmezsa, o zaman inerik abergiyaya!

MEMED: O zaman bir heyet seçelim, gidelim bu adamla görüşmeye.

YORGO: Ben heyet üyeliğine talibim.

(Kalabalık Yorgo'yu alkışlar ve İrfan'ın adını haykırır)

İRFAN: Tamam arkadaşlar, ben da heyetteyim.

MEMED: Arkadaşlar, ben da isderim heyete gireyim. Bakarsınız o Hendricks'le görüşmede gavga galaba birşey çıkar!!!

(İşçiler gülerler, yine bir alkış kopar. Memed de heyettedir)

İRFAN: Arkadaşlar, heyete başka girmek isteyen var?

(Kalabalıktan “yoktur”, “tamamdır” gibi sesler yükselir)

İRFAN: Tamam gardaşlar. Heyetimiz olduğuna göre hiç vakit kaybetmeden sindehniyaya gidelim biz. Artık bıçak kemiğe dayandı. Ne gerekirse yapacağız, hakkımızı sonuna kadar arayacağız. Siz bizden haber bekleyin.

(İrfan, Memed ve Yorgo kalabalığın arasından sırtları sıvazlanarak sendikaya doğru giderler)

SATILMIŞ: Vay hainler! Vay nankörler! Demek abergiya ha!! Neyinize be sizin abergiya! (*İşçilerin arasında dolanır. Hüseyin ve Stefano'nun yüzlerine dikkatli dikkatli bakar, tükürür*) Bu üç beş bozguncu komünistin dolduruşuna gelmeyin! Atılırsınız hepsiniz işinizden! Mr. Hendricks'e işçi yoktur? Sersefil olursunuz çoluk çocuk ona göre! Nankörlük etmeyin ekmek kapınıza!!!

AZİME: (*Aniden arkadan sıyrılır ve Satılmış'ı ittirir*) Gonuşma be, Satılmış köpek!!! İnsan gibi yaşama isteğidir nankörlük? Hakkımızı aramaktır nankörlük? Herkes senin gibi köpeklilik ederek geçinemez ya Satılmış efendi!!!

STEFANO: Stamada, stamada re! Yapmayın... Yanlistir bu isler. Abergiyaynan falan olmaz bu isler. Hepsimiz isimizden olacağız, sersefil olacağız...

SATILMIŞ: Bakın, akıllı adam nasıl da belli oluyor! Size son söz; perişan olacaksınız! Mr. Hendricks hiç hoşlanmayacak bu işden!!!

AZİME: (*Satılmış'ı eliyle iter. Stefano'ya yaklaşır*) Sen da bizim gibi yerin altındasın be Stefano. Sen da ezilin, biz da. Sen da hakkını alaman, biz da. Ee, o zaman? Gel sen da bu yana...

HÜSEYİN: Ben da böyle işlere garşırım. Abergiya falan olmasın. İstemem ha öyle birşey. İnsan ekmek yediği yere nasıl ihanet eder Azimaba, bozgunculuktur bu yaptığınız...

AZİME: Eeeh!!! Ne korkak adamlarmışsınız be! Arkadaşlar, bakmayın siz bu iki yüreksizin söylediklerine! İşçi nasırlı yumruğunu bir etti mi, hiç bir güç onu ezemez, hiçbir güç!!!

(İşçiler, kalabalığı susturmak isteyen Satılmış'ın üzerine yürür. Hüseyinle Stefano da Satılmışla birlikte koşarak kaçmak zorunda kalırlar. İşçiler tekrar bir araya toplanırlar. Işıklar söner)

5. SAHNE

(Sendika başkanı Andrea'nın odasında bir küçük masa, masanın üzerinde kalemler, bir sürü kağıt, çay bardakları vardır. 4 tane de iskemle bulunur. Duvar, sendikaya ait afiş, poster vs. ile donatılmıştır. Andrea gözlüğünü takmış birşeyler yazmaktadır ki, dışardan sesler gelmeye başlar. Dışardan bir uğultu yükselmektedir. Sonra, kapı falan çalınmadan, Yorgo, Memed, İrfan odaya dalarlar. Memed çok sinirli, ateşlidir. İrfan, Memed'i yatıştırmaya çalışmaktadır. Andrea şaşkındır, gelenleri susturmaya, sakinleştirmeye ve oturtmaya çalışır)

MEMED: Ben anlamam İrfan abi! Bu nedir! Adamlar nasıl keser be şilinleri!!! Ben süt isderim, zam isderim. Bak yoldaş Andrea, hırsızlıktır bu! Soygun!! Bir şilini kesdiler! Zam!! Çare bul!! Abergiya!!

ANDREA: Yahu durun, anlayamıyorum sizleri. Bir dakika...

MEMED: Haftalık... Sindehniya... Abergiya... Hendricks hırsızı... Köpekler...

(İrfan Memed'i, Yorgoyla birlikte susturmaya, sakinleştirmeye çalışır. Ama Memed bir türlü susmamakta, gürültü yapmaya devam etmektedir)

ANDREA: *(Olanca gücüyle bağırır)* Eeeeeh!! Durun yau!!! Yaaaaau duruuuuuuun! Tek tek gonusun. Oturun!! Otur Memed!! Yau usdam birşey söyle da otursun bu çocuk!! Hep bir ağızdan anlayamıyorum ben birşey... Otur, sakinleş!! Hah! Tamam yau!!!

(İşçiler oturur. Odada çıt çıkmamaktadır. Memed sinirli sinirli etrafına bakınır, ellerini kütletir, ayağını sallar)

ANDREA: Hah! Tamam mı? Sakinleştik mi? Oh yau! Şimdi anlatın bakalım nedir derdiniz?

MEMED: *(Ayağa kalkar, bağırarak anlatmaya başlar)* Böyle şey olmaz yoldaş Andrea. Zaten haftada verdikleri üç şilincik birşey, boğazımıza yetmez, üstüne üstlük bugün utanmadan bize birer şilini kesmiş adamlar! Hırsız köpekler!

İRFAN: Tamam Memed, otur. Eh, aşağı yukarı Memed'in anlattığı gibidir durum yoldaş. Emegimiz zaten sömürülüyordu, bu son olayla çizmeyi iyice aştı bay Hendricks.

ANDREA: Peki, gerekçesi neymiş da kesmiş birer şilini? Bir bilginiz vardır?

YORGO: Yok be yoldaş. Görüşmeye gidince öğreneceyik. Ama asıl amaç bellidir. Cebime daha fazla para girsin deye kesiverdi işte şilincikleri pezzevenk!

MEMED: Her aklına esen, her istediğini kesebilseydi, ben çoktaaan o Hendricks'in.....

(Gülüşürler. Ortalık biraz sakinleşmiştir. İnsanlar gevşemiştir)

ANDREA: Peki, sizin şu an için yapmayı planladığınız birşeyler vardır?

MEMED: *(Ayağa fırlar)* Abergiyaya inelim! Gidelim, madeni kapata....

İRFAN: *(Memed'in sözünü ağzına tıkar)* Yau dur be çocuk! Amma da meraklıymışsın abergiyaya. Dur, ona galana kadar yapacaklarımız var daha...

YORGO: Tabii re Memed. Ben derim ki Andrea yoldaş, gidelim, isteklerimizi bildirelim bu Hendricks'e. Kabul ederse ne ala, kabul etmezse işçinin diliyle anlatırız ona derdimizi.

ANDREA: Bence de öyle yapılmalı. Siz, şimdi bir heyetsiniz değil?

İRFAN: Evet, biz seçildik. İstekleri, talepleri belirleyelim. Sen da gel bizimnan. Gidelim gonaşalım şu adamnan.

ANDREA: (*Eline kağıt kalem alır*) Evet, tamam... Şimdi istekleri kabaca bir sıralayalım.

MEMED: İlk başta şu zırt pırt kesintilerden başlayalım.

ANDREA: Tamam re Memed! Tamam! Birinci madde zırt pırt kesinti.

İRFAN: Andrea yoldaş, yerin bin gat altında tüm gün tozdan zehirlenirik. Diğer madenlerde süt verilirmiş. Biz da isderik süt.

ANDREA: Tamam, süt.. Dibo de allo sindrofi?

YORGO: Şu sigorta isini da hal yolına goymak lazımdır yoldas. Geberip gitsek, maden falan çökse, ne olur coluk cocigin hali? Sigortayı da yaz sen oraya...

ANDREA: Evet, bu önemlidir gerçekten. Bir gaza olsa, bir arkadaş ölse ya da sakat galsa, gittiğiyle kalacak. Tamadır değil? Bu isi halletmeye calısalım. Umarım Hendricks taleplerimizi kabul eder, yoğusam yapacağımız belli...

İRFAN: İsdersanız, hiç gonusmaynan falan uğraşmaylım, Memed'i salalım üstüne, bırakın taleplerimizi kabul etmeyi, madeni üstümüze tapular. (*Gülüştürler*)

MEMED: Doğru dersin be abi. Bırakın da çökeyim gırtlığına pezzevingin!!!

YORGO: Yau, dur be Memed. Herşeyi da ciddiye alın ha! Şaka yapar sana.

MEMED: Hade yau, bu şimdi şakaydı? Aslında çok güzel fikirdi be abi...

(Gülüştürerek sahneden çıkarlar. Işıklar söner. Hendricks'in odasında Hendricks ve Satılmış konuşmaktadırlar)

6. SAHNE

HENDRİCKS: Yaa, demek abergiya ha? Vay hainler! Bu kadar ileri gideceklerini tahmin etmemiştim.

SATILMIŞ: Aslında böyle birşey kesin olarak yok sir! Yalnızca Memed kopuğu öyle birşeyler söyledi. Birazdan size isteklerini bildirmek için bir heyetle gelecekler. Eğer taleplerini kabul etmezseniz, galiba abergiyaya inecekler.

HENDRİCKS: Para herşeyi çözer Salih... Ellerine bir kaç şilin sıkıştırıp, bir iki tatlı laf ettim miydi, bak o zaman...(*Güler*)

(O sırada kapı çalınır. İkisi de telaşlanırlar. Hendricks, Satılmış'ı askılığın arkasına saklar. Aynanın karşısına geçer, saçını, üstünü başını düzeltir. Yüzüne yapmacık bir gülücük kondurarak, kapıyı açar)

HENDRİCKS: (*Gülümseyerek*) Ooo, welcome, welcome... Eee, şey hoşgeldiniz... Buyrun geçin... (*Herkesin elini sıkmak ister. İrfanla Andrea o anın verdiği şaşkınlıktan dolayı*)

tokalaşıverirler. Memed ile Yorgo ise uzatılan eli iterler) Buyrun, buyrun oturun... Ayakta kalmayın, please...

MEMED: (*Aynayı görür, aynada kendine bakarken, birden askılığın arkasına saklanmış olan Satılmış'ı farkeder*) Biz ayakta kalmayalım diye, bazıları yerlerde sürünüyor galiba. Hay allah, odanın ortasına da köpek bağlandığını ilk kez görürüm. (*Satılmış'ı ensesinden tutar, yere kapaklandırır. Yakasından tutarak ve sarsarak konuşmasına devam eder*) Gel bakalım geeel.. Ne ararsın yerlerde ha? Sahibinin kokusunu mu ararsın yoksa iz mi sürersin? Bak İrfan abi ne buldum burda!!!

YORGO: Yau tamamdir Memed... Birak da gitsin. (*Bıyık altından gülmekte, belli etmemek için dudaklarını ısırılmaktadır*)

ANDREA: Yaziktir be, saliver geni gitsin...

(*Memed, hoş sesleriyle, Satılmış'ın arkasına tekme atarak Satılmış'ı kovalar*)

İRFAN: Neyisam, biz işimize bakalım. Zaten kimin ne olduğunu bilirik. Saklanmasına gerek yoktu zavallının.

HENDRİCKS: (*Yapmacık bir ilgiyle*) Baylar, birşeyler içmez misiniz?

YORGO: Birakin simdi birşeyler içmeyi falan Mr. Hendricks. Hemen sorunlarımıza gecelim.

HENDRİCKS: Sakin olun canım.. O zaman, çikolatadan alın. Eee, siz Türkler nasıl dersiniz.. Eee, hah, tatlı yiyeelim, tatlı konuşalım.. Buyrun, almazsınız?

MEMED: Be! Bizim sırtımızdan aldığın datlıyı bize mi ikram eden be sen! Almam senden hiçbirşey!!!

İRFAN: (*Memed'i yerine oturtur*) Tamam Memed, sakin ol. Kavgaya değil, anlaşmaya geldik.

HENDRİCKS: Baylar, rahat olun lütfen. Biz çok uzaklardan geldik ve sizlere iş olanağı sağlıyoruz. Ayrıca üslubunuzu hiç beğenmedim Mr. Memed. Sonuçta ben bu kumpanyanın....

ANDREA: (*Lafı ağzına tıkar*) Evet Mr. Hendricks. Sonuçta siz bu kumpanyanın müdürsünüz. Fazla laf galabalığına gerek yok. Hemen sorunlarımıza geçelim.

HENDRİCKS: (*Ciddileşir*) Ok. Tamam. Anlatın. Dinliyorum.

YORGO: Mr. Hendricks, bugünkü haftalık kesintilerinin nedenini açıklayabilirsiniz bize? Neçin haftalıklarımızdan birer şilin kesildi?

HENDRİCKS: Oh my god! Kantindekiler söylemediler sizlere? Bin kere da tembih etmiştim halbuki. Ama neysa. Ben söyleyim madem... Bu kesintiler, sizlerin madende kullandığımız dinamit, kimyasal madde, vs'nin parasıdır. Not important.. Şey, yani önemli birşey değildir...

İRFAN: Ne demek önemli birşey değildir Mr. Hendricks. Biz bu madeni kendimize gazmayıyoruz. Siz ve imparatorluğunuz daha zengin olsun diye bu madende çalışmak

zorunda bırakıldık. Başka geçim kaynağımız yok çünkü. Satabileceğimiz tek şey emeğimiz. Ama siz naptınız? Onca sömürüyle yetinmediniz, kullandığımız malzemenin parasını da bizden kestiniz!

YORGO: Bizler, üç şilin maaşla sabahtan akşama kadar, yerin yedi gat altında köpekler gibin çalışırken, üstelik bir da zam beklerken, siz bir da kesinti yaptınız. Daha ne kadar sırtımızdan göbekleneceksiniz Mr. Hendricks.

MEMED: Bir gendi halinize bakın, bir da bizim halimize. Fark nasıl ortada... E, tabii, böyle gürbüz bir hale, emekçinin parası çalınmadan varılmaz değil mi Mr. Hendricks?!!!

HENDRİCKS: Baylar, sözlerinize dikkat edin! Saygı çerçevesini aşmayın! (*Birden sakinleşir ve gülümser*) Tamam haklısınız. Güç koşullarda yaşıyorsunuz ama hangimizin koşulları iyi ki? Şimdi emir vereceğim, kesintiler iade edilecek. Ayrıca sizlerin haftalıklarına da birer şilin zam yapacağım.

İRFAN: Nasıl bizlere? Sen bizi ne sandın! Biz paraya kanıp da argadaşlarımızı satacak adamık?

MEMED: Herkesi gendi gibi sanır!

HENDRİCKS: Tamam, tamam... Bakın anlaşma böyle olur işte.. Herkese birer şilin zam yaptım. Kesintiler de iade edilecek. Nasıl anlaşıyoruz değil mi? Haydi anlaşmamızın şerefine birer puro yakalım. Buyrun, almaz mısınız?

ANDREA: Durun Mr. Hendricks. Daha anlaşmış değiliz. Daha isteklerimiz bitmedi!

HENDRİCKS: (*Sıkıntıyla puflar*) Pffff!!! Evet, nedir bakalım öteki istekleriniz? Anlatın, dinliyorum...

İRFAN: Bakın Bay Hendricks. Ben tam on senedir bu madende çalışıyorum. Sabahtan akşama kadar yerin bin gat altında köle gibin çalışırım. O madendeki toz, on senede yüz yaş yaşlandırdı beni. (*Sesini yükseltir*) Akşam yattığında ciğerlerinin sızlaması nasıl birşeydir sen bilemezsin Mr. Hendricks.

HENDRİCKS: Dur, dur, dur... O maden tozu aslında zararlı değ...

MEMED: (*Lafını ağzına tıkar*) Yalancılık da varmış sende Bay Hendricks. Madenci dediğin iyi beslenmeli. Yoksa o zararlı değil dediğin toz onu kısa zamanda öteki tarafa yollar. Ama sen nerden bileceksin ki... Yerin altında olan bizik. Bizler, iyi beslenemeyiyoruk Bay Hendricks. Aldığımız haftalıklar boğazımıza yetmeyiyor. Çocuklarımızın aç yattığı geceler oluyor. Kumpanya süt çıkarsın, zehirlenmenin biraz olsun önüne geçilsin. (*Hendricks birşeyler söylemek üzere hareketlenir, Memed onu durdurur*) Dur, dur, dur!!! Daha bitmedi! Kumpanya öğlenleri yemek çıkartmalı. Çoğu arkadaşımız parasızlıktan öğlenleri yemek bile getiremiyor. Kim hakkında ne dedi, ne söyledi, herşeyi çok iyi bilirsin, görürsün. Bunları da bilir min be!!!

YORGO: Nerden bilecek be Memed! İşine gelmez ki! Hastahanelerde tedavi olamıyoruz Bay Hendricks! Evlerimizin durumu perişan! Kış gelince korkulu günler baslıyor. Su basdi, dam akdi. Çocuklarımız ve biz bütün kışı hasta geçiriyoruk. Bunları neçin görüyorsunuz!

ANDREA: Bay, Hendricks! Argadaslarımızın basına yerin altında birşey gelse, ölseler ya da sakat galsalar, çoluk çocuk hep sersefil olacaklar. O zaman bakacak mı bu böyüüüük kumpanyanız bu emekçilere? İşçilerimiz için suğurta da şarttır. Bizim isteklerimiz kabaca bunlardır.

HENDRİCKS: (*Ayağa kalkar, hiddetlenir*) Baylar, bu istekleriniz artık masum istekler olmaktan çıkıyor. Tamam... Kabul ettim işte... kesintiler iade edilecek, haftalıklara da birer şilin zam yapılacak. Daha neçin üsteleyip durursunuz anlayamadım ki!!!

ANDREA: Bunlar, en masum isteklerdir Mr. Hendricks. İşçiler de insan gibi yaşamak istiyor. Bunlar dünyanın birçok yerinde kabul edilmiş isteklerdir. Ama siz, ve imparatorluğunuz, daha fazla kar uğruna bu emekçileri sefaletle mahkum edebiliyorsunuz!

HENDRİCKS: Baylar, ben sizler için hep iyi şeyler düşündüm. Ama artık değil! Siz, artniyetlisiniz. Yüz buldunuz, astar istiyorsunuz. Süt vereyim, zam yapayım, yemek vereyim, suğurta yapayım, ev vereyim... Başka da birşey istersiniz? Akşamları da gelip kahve yapayım size?

MEMED: (*Hiddetlenir, ayağa kalkar. İrfan Memed'i tutar*) Siz aklınız sıra bizimnan dalga geçersiniz Bay Hendricks? Siz o ileri zekanızı işçiden yeyceğiniz tokattan kurtulmak için kullansanız daha iyi olur! Zemin ayağınızın altından gayıyor Bay Hendricks! (*Masaya yaklaşıyor, İngiltere bayrağını eliyle devirir*) Sizin gibi üç beş sömürücü yiyor bu adanın kaymağını! Ama artık devir değişti!! Gendini bizim yumruğumuzdan koru!!!

İRFAN: Bizleri sefaletle mahkum etmenize daha fazla izin vermeyeceyik Bay Hendricks. Bu taleplerimizi kabul ettiniz ettiniz, etmediniz...

HENDRİCKS: (*Hiddetle masaya yumruğunu vurur*) Evet, etmezsem n olur? Ha?!!! Söyleyin n olur!!!

YORGO: Siz bu talepleri yerine getirmezsensiz, bizleri sefaletle mahkum etmeye devam ederseniz, abergiyaya ineceyik Mr. Hendricks!!!

ANDREA: Sindehniyanın da desteğini unutmayın!! Sonuna kadar arkasındayız arkadaşlarımızın!!!

MEMED: Ben demiştim bu herifle anlaşılmaz deye başından! (*Mırıldanır*) Pezzevenk!!!

HENDRİCKS: (*Olanca gücüyle bağırır*) Etmiyorum, hiçbir isteğinizi kabul etmiyorum!!!

(*İşçiler odadan çıkarken bağırırlar*)

İRFAN: Sen zararlı çıkacaksın bu işden Bay Hendricks! Kazanan, işçiler olacak!!!

MEMED: Zafer bizimdir Hendricks, unutma bunu!!!

YORGO: Malagas imperyalistes!!!

ANDREA: Seninle meydanlarda görüşeceğiz Hendricks!! Anladığın dilde konuşacağız seninle!!!

HENDRICKS: Yüz verdim, astarını istiyor baldırı çıplaklar. Sizleri ben doyuruyorum be beeeen!!! Nankörler, hainler, bozguncu komünistler sizi!!! Bull shit!!!

7. SAHNE

(Işıklar söner. İşçiler kantindedirler. Andrea, İrfan, Memed, Yorgo kalabalığı yarararak kantine gelirler)

İRFAN: (Sandalyeye çıkar. Bağırarak konuşmaya başlar) Arkadaşlar, Hendricks'le görüşmemiz olumlu sonuçlanmadı! Bırakın isteklerimizi kabul etmeyi, dinlemeye bile tahammül edemedi! Bizi binbir hakaretle odasından kovdu!! (İşçilerden yuhalamalar, ıslıklar yükselir) Evet arkadaşlar! Odadan kovulduk, hakarete uğradık! Taleplerimiz tam olarak dinlenmedi bile! Açlığa mahkum olmamak, başkalarının işkembesini doldurmamak, çoluğumuzu çocuğumuzu aç bırakmamak, köle gibi çalışmamak, hakkımızı almak, biraz olsun insan gibi yaşayabilmek için, abergiyaya inmeyi öneriyorum!!!

(İşçilerin hepsi büyük bir coşkuyla öneriyi kabul eder. Sendika başkanı Andrea, alkışlar arasında sandalyeye çıkar)

ANDREA: Arkadaşlar!! Bu haklı mücadelede, sindehniya sonuna kadar, maddi manevi arkanızdadır! İşçilerin birliği zaferi getirecektir! Şimdi gidip madeni kapitalim ve çadırlarımızı guralım! Kanemicilerden gurtulmanın yolu mücadeledir, gavgadır!!! Yürüyün arkadaşlar!!!

(Büyük bir gürültüyle, işçiler marşlar söyleyerek sahneden çıkarlar. Işıklar söner... Perde kapanır)

2. PERDE

1. SAHNE

(Sahnede pankartlar, dövizler vardır. Bir tane ufak çadırın üstünde, Rumca ve Türkçe, "Burada grev var" yazmaktadır. İskemlelerin üzerinde İrfan ve Andrea oturmuş, sohbet etmektedirler. Memedle Yorgo sonradan sahneye girerler. Arka planda 4 işçi oturmuş, sohbet etmektedirler ama ne konuştukları duyulmayacaktır. Seyircilerin arasında iki çocuk koşuşturmaktadır. Azime çadırdan kahveleri getirir)

AZİME: Hade beyler, afiyet olsun. Amman İrfan'ım, unuddum getireyim saa suyunu. (Azime su almak için doğrulur, İrfan onu yerine oturtur)

İRFAN: Otur Azime'm da ben alırım. Gardaşlar, başka su isdeyen var?

ANDREA: Bir gadefcik da ben alayim re İrfan...

MEMED: Hiç da gıyamaz İrfan abim sana ha?

AZİME: E, ben da ona gıyamam Memed. Bilin hayat paylaşım üzerinedir.

(Çocuklar koşturarak sahneye girerler. Birbirlerini kovalamaktadırlar. Gürültü çıkarırlar)

ANDREA: Cocıklar, arka tarafa gecin, gürültüden duyamayıyoruz birbirimizi. Size söylerim re, Nigola, İsmail!!!

(Çocuklar sahneden çıkarlar)

YORGO: Cocıklar da kaç zamandır doğru dürüst birşey yemediler... Süt bile alamdik bebelere...

AZİME: Aaah yoldaş, baktıkça içim parçalanır zaten çocuklara...

MEMED: Yau, fena mı be? Onlar da öğrensinler işte buraşda analarından babalarından direnmeyi! Onlar da ilerde büyüyünce bizim gibin savaşıacaklar, mücadele edecekler!!

İRFAN: Yaşsa be Memed. Çok doğru söyledin ha. Bu arada çocuk dedik da, ne oldu, ne zaman geliyor bizim yolcu? E, artık kucağımıza alıp sevmenin zamanıdır ufaklığı...

MEMED: *(Heyecanlanır)* Eli gulağındadır abi... Bekliyoruz. *(Bir anda durgunlaşır, sahnenin önüne doğru yürür)* Ama, işte... Bu şartlarda nasıl bakacağız be abi... Bizlerin hali aha perişan, sindehniyanın parası sınırlı. Tam da abergiyanın üsdüne geldi bu bebecik...

ANDREA: *(Memed'in yanına gelir, omzuna vurur)* Aman be Memed... Dert ettiğin şeye bak. Yoldaşların daha buradalar, daha ölmediler, sindehniyamız ayakta... Bebeciğimiz hoşgeldi, sefageldi dünyamıza. Ona mı bakamaycağık?

YORGO: Başgan doğru der Memed. Düşünme bu gadar. Yoldaşların hep buradalar, yanındalar!!!

MEMED: *(Sessizce yerine oturur)* Sağolun gardaşlar, sağolun...

İRFAN: Tabii be Memed. Hepsimiz desteğiz sana. Be kerata, gene lafi değışdirdin. Ne goyuyorsunuz oğlum çocuğun ismini? Hala da ha söylemedin.

MEMED: *(Keyiflenir)* E, doğduğı zaman görürsünüz abi. Bekleyin...

AZİME: İlle da gıvrandıracan be Memed bizi merakdan.

YORGO: Tamam yau, görelim bakalım ne goycaklar cocuğın adını.

(O sırada sahneye Stefano girer. Herkes şaşırmıştır)

STEFANO: Yorgo, ena lepta... Ela..

(Yorgo ile Stefano sahnenin önüne giderler ve konuşmaya başlarlar)

STEFANO: Günlerdir söylediklerini düşünürüm Yorgo. Yaşadıklarımızı düşünürüm. Hani geçen gece bize geldin da gonaştuk ya, bazı şeyleri çok iyi gavrıamamı sağladı. Siz haklıydiniz Yorgo. Senin, İrfan'ın gonaşmalarından, hatta Memed'in bağirmalarından bile bunu anladım. Sizinleyim Yorgo...

YORGO: Bravo re Stefano. Sonunda en doğru kararı vereceğinden emindim zaten. Gel bunu arkadaşlara da acıklayım.

(Oturanların yanına gelirler)

MEMED: Ne o Stefano? Bizi mi özledin da geldin buralara!!!

YORGO: *(Eliyle Memed'i susturur)* Arkadaşlar, Stefano sizlere birşeyler söylemek isder.

STEFANO: Gardaslar, siz haklıydiniz. Beni ve benim gibileri uyuttular senelerinan. Sandık ki, Türkler'e düşman olinca basimizdaki asalaklar bize bolluk getirecekler. Sandık ki Rum olunca, sömürü olmaz. Olması gereken Rum-Türk gavgası değildir. Olması gereken, işçi-patron gavgasıdır gardaslar. *(Oyun boyunca kolunda taşıdığı mavi-beyaz fuları söker ve yere atar)* Bu bir hataydı gardaslar. Sizinleyim...

(İşçilerden “bravo”, “yaşa”, “hoşgeldin” şeklinde sesler yükselir)

MEMED: *(Ayağa fırlar, Stefano'nun yanına gider)* Yaşsa be Stefano. Gel sarılayım saa bir!! *(Sarılırlar)* Çok gızdırdın beni ama affettirdin. *(Yerdeki mavi-beyaz fuları göstererek)* Madem bu bir hataydı, al bunu. *(Oyunun başından beri kolunda taşıdığı kızıl fuları Stefano'nun koluna takar)* Bundan sonra bu daha çok yakışacak saa. *(Stefano'nun koluna vurur, gülümseyerek yerine oturur)*

(O sırada sahneye çocuklar girer. Sıkıntılı, üzgün bir halleri vardır. Herkes birbirine bakar. Azime çocukların yanına gider. Kafalarını okşayarak sorar)

AZİME: Noldu be çocuklar? Bitti oyununuz?

1.ÇOCUK: Oynamadık ki Azimaba.

AZİME: Neçin be çocuklar?

2. ÇOCUK: Biz süt maşappalarını dizdik yere. Oyuna başladık birden polisler geldi.

(Herkes heyecanlanır)

AZİME: Birşey yaptılar size?

1.ÇOCUK: Yok aba birşey yapmadılar da, çok şaştık. biz tam oyuna başladık, polisler geldi. Elllerinde büyük büyük sopalar vardı. Elleriindeki sopalarla bizim süt maşappalarımıza korka korka yaklaştılar, uzaktan deyip deyip kaçtılar.

AZİME: Eee?

2. ÇOCUK: Nedir yaptığınız dedik? Ne var bunların içinde dediler. Biz da bunların içine süt gonulur bilmezsiniz dedik. İri yarı olan polis, “bomba olmasın bunların içinde” dedi. Maşappaların içinde bomba var sanmışlar.

(Tüm işçiler katıla katıla gülmeye başlarlar. Kahkahalar, gülerken konuşmaya çalışmalar, birbirinin sırtına vurmalarla işçiler bir süre gülerler. Gözlerinden akan yaşları silerler. Çocuklar da gülmeye başlamışlardır)

AZİME: *(Gülerek)* Alem adamdır be bunlar.

MEMED: Amma da gorkallar be bizden...

İRFAN: Hade be çocuklar, güldürdünüz bizi akşam akşam. Gidin evlerinize da sürünmeyin buraşda bu soğukta...

(Çocuklar sahneden çıkarlar)

ANDREA: Eh ben da galkayım artık. Sindehniyaya gideyim bir, bakayım orda durumlar nasildir. Gene uğraycayım yoldaşlar.

(Andrea kalkarken İrfan’a kaş göz işaretleriyle peşinden gelmesini söyler)

İRFAN: Eh, geçireyim seni madem. *(Ellerindeki kahvenin sonunu kafalarına diker. Andrea ile birlikte kalabalıktan uzaklaşır, sahnenin önüne ilerlerler)*

ANDREA: Yoldaş, durum kötüye gidiyor. Arkadaşların moralleri bozulmasın deye sana söyleyiyorum. Biz direnirik amma Hendricks da direnir. Maden gapali... Sindehniyada da para sıkıntısı basladı. Kısa bir zaman sonra gardaşlara yardım yapacak para galmayacak. Buna bir çare bulmak lazimdir. Aileler yiyecek, giysi yardımı yapıyor ama çare değil ki...

İRFAN: Doğru söylen Andrea. Sindehniyanın olanakları gısıtlı. Geçinebilmek için acil para bulmak lazimdir. Sindehniyanın parası tükendi gibi birşey...

ANDREA: Bir önerin vardır?

İRFAN: Ben düşündüm, arkadaşlar ev ev gezip yardım isteseler halktan? Zaten abergiya tüm memlekette duyuldu. E, durumumuz da malum, halktan yardım isdesek?

ANDREA: Olabilir İrfan, mantiklidir...

İRFAN: Ben kafamda ikişerli üçerli gruplar gurduydum. Bence bu gruplar zaman geçmeden faaliyete geçirmeliyiz.

ANDREA: Tamam yoldaş, gene görüşürük bu gonuyu. Sen bu işi hallet. Akşama nasıl olsa birlikteyiz...

İRFAN: Tamam, görüşürük...

(Tokalaşırlar. Andrea sahneden çıkar)

AZİME: Noldu be İrfan? Nedir kaç saattir konuştuğunuz?

İRFAN: Andrea yoldaşnan konuştuğuk biraz. Gardaşlar dinleyin. Sindehniyanın parasal sorunları var. Para tükendi tükenecek. Lazım bir yerlerden yardım toplaylım. Abergiya zaten tüm memlekette duyuldu. O yüzden halkımıza başvuracayık. Gruplar oluşturup halkımızdan yardım isdeyceyik.

YORGO: Tamam İrfan, hallederik...

MEMED: Hemen başlaylım o zaman işe abi. (*Tam kalkıp çıkmak üzeredir ki, geri döner*) Sen da gel be Stefano benimnan. Gel da beraber halledelim şu işi.

(Stefano ve Memed sahneden çıkarken, diğer işçiler de hareketlenir ve sahneden çıkarlar)

2. SAHNE

(Sahnede süslü püslü, üç kadın vardır. Bir kadın bir kanepeye uzanmış, elinde aynasıyla makyaj yapmaktadır. İkinci kadın sandalyede düşünceli, mutsuz bir şekilde oturmaktadır. 3. kadın ayaktadır. Sahnede loş bir ışık vardır. Arkadan Fransızca bir şarkı yükselir. Duvarda çıplak bir kadın resmi, bir sahpanın üzerinde bir de gramafon vardır. Panolardan birinin üzerine "umumhane" yazısı asılmıştır. Memedle Stefano, seyircinin alındığı kapıdan içeriye girerler, sahneye doğru yürürler)

MEMED: Şu Lefgoşalılar da az yardımsever değillermiş ha! Derdimizi diyneyen neyi varısa yarısını verdi vallahi.

STEFANO: Yaa, hele o ihtiyarcik cikartti da verdi ya sakkosunu, ne deyceğimi şaşirdim. Böyle dilenci gibi el açmaktan da hiç hazetmem ama napalim...

MEMED: E, sindehniya nere gadar dayanacak be Stefano bu yardımlar olmasa. Hem biz bu aberigyayı gazandığımızda herkesler sevinmeyecek mi, İngiliz'e, Amerigan'a addığımız tokada?

STEFANO: Doğru söylen be gardaş. (*Genelevin kapısının önünde dururlar. Umumhane yazısını okurlar. Önce kapıya, sonra birbirlerine bakarlar. Stefano olmaz gibisinden başını sallar*) E, hade dönelim artık. (*Gitmeye yeltenir, Memed kolundan tutar*)

MEMED: Neçin yau, bu gadıncıklar insan değildir?

(Stefano, ön koltukların önünde, Memed'in elinden kurtularak kaçmaya başlar. Memed onu yakalar. Aralarında itişme kakışma başlar. Memed zaman zaman Stefano'nun kafasına vurur, sürükleyerek, genelevin kapısına götürür. Stefano bağırmaktadır)

STEFANO: Be gardaş, yörü dönelim. Birşey yapacaklar bize!!!

MEMED: Napacaklar oğlum bize. Ne gorkak adamsın be!! Gel bura! Yörü!!

1. KADIN: (*Sahneden aşağıya seslenir*) İyi akşamlar baylar... Galisberasas griyi...

(İçerdeki kadınlara seslenir) Toparlanın bayanlar, iki ürkek aslan var gapıda, kaçırmaıym genneri.

STEFANO: (Gören var mı diye etrafına bakılır) Rezil rüsva olacayık be gardaş, yürü gidelim. Annadamayık ya bunlara derdimizi!!!

MEMED: Dur yau, baa bırag sen! Gel bura! Gel! Yörü be! Hallededeğim ben! Bak hala durur!! Yörü!!! (Kolundan, kafasından tutar, Stefano 'yu sahneye sokar)

2.KADIN: Hoşgeldiniz baylaaar... Buyruuun, buyrun...

MEMED: E, eyi günler, hoşbulduk da, biz Lefke'den gelirik da maden aberg...

2.KADIN: Uuu, ma ne yollar aştınız bizim için.. (işçileri içeri sokarlar ve sandalyelere oturturlar) Oturasınız, diynenesiniz evvela...Kizlaaar, hemen yeycek, içecek birşeycikler hazırlayın, taaa Lefke'lerden misafirlerimiz vardır...

(3. kadın Stefano'yu öpmekte, okşamakta, sıkıştırmaktadır. 1. ve 2. kadınlar da Memed'i sıkıştırmaktadırlar. 3. kadın, 2. kadının söylediklerini duymaz)

2. KADIN: Hade be!! Size söylerim. Gidin, yeycek içecek birşeycikler hazırlayın!!!

3. KADIN: (Telaşlanır) Aman, hemen abacığım...

(Bu konuşmalar sürerken, Memed de, Stefano da kadınlar tarafından öpülmekte, sıkıştırılmaktadır. Memed, derdini anlatmaya çalışır ama kimse dinlemez)

1. KADIN: (Memed'in omuzlarına masaj yapmaktadır. Memed, utanarak kadının ellerini çekmeye çalışır, gıdıklanır, yerinde seker, kadınlar tarafından açılan gömleğinin düğmelerini iliklemeğe çalışır) Ma, ne utanın yau, ilk defandır? (Aniden Memed'i öper. Memed, perişan bir haldedir)

2. KADIN: (Stefano'nun yanağından makas alır) Asmayasınız o güzel suratınızı bre cocıklar. Herkesin bir ilki vardır. Hem benim gizlarinan hiç yabancılık cekmezsınız.

STEFANO: Siz bizi yanlış anladınız.. Biz evliyiz da, başka şey için....

3. KADIN: (Elinde bir tepsiyle içeri girer. Stefano'nun kucığına oturur ve ona üzüm yedirmeye başlar) Gorkma yau, bu duvarlardan öte yana sır geçmeeez....

(O sırada, sahnenin başında çalınan müzik yüksek sesle salona verilir. 3. kadın, Stefano ile dans etmeye başlar. Stefano da artık kendini koyvermiştir. Dansa katılır. Bir süre üçüncü kadınla dans ettikten sonra, 3. kadın Stefano'yu 1. kadının kollarına bırakır, dansa 1. kadınla birlikte devam edilir. Memed, olanları görür, köpürür. Ama başındaki 2. kadından hala kurtulamamıştır. Bir anda yerinden fırlar ve olanca gücüyle bağırır)

MEMED: Eeeeh!!! Durun beeeee!! Durun yauuuu!!! (Dans bitmiş, kadınlar korkmuş ve bir köşeye çekilmişlerdir. Stefano hala rehavettedir) Gel be bura!!!! (Stefano koşarak Memed'in yanına gelir) Nedir oğlum senin yapıdığın?!!! Neçin geldik be biz bura!!! Şuna bak!!! Siz bizi yanlış anladınız! Bizim niyetimiz başgadır. Sizden yardım isdemeye geldik. Maden işçileriyik

biz. Garadağ'da abergiyaya indik var nerdeysam üç ay. Hakkımızı istedik, biraz olsun insane gibi yaşayalım istedik amma İngiliz patron Hendricks vermez bize hiçbirini. Biz da taleplerimiz kabul edilene kadar, çalışmaycağık, abergiya yapacayık. E, kumpanya ödemez bizi, sindehniya öderdi bizi, tükendi onun da varı yoğı. Binlerce işçiyik onun içinde aylar var garnımızı bir guru ekmevinan basdırırık. Şimdi onu da bulamayıyoruz.

STEFANO: Yalnız biz olsak neysa... Kadınlarımız, çocuklarımız da perişan oldu. Hiç şikayet etmezler, destektiler bize amma, çocuklarımızı aç goycağmıza, yardım isteylim dedik biz da. Bütün madenciler ve aileleri için yardım toplarık herkeşlerden. Siz da vermek istersiniz?

(İşçiler sözleri bitince birbirlerine bakıp "oh" çekerler)

2. KADIN: Ayyy, çocuk deyinca benim için parçalanır re. Kızlar, neniz var neniz yok çıkarın bakayım ortaya!

1. KADIN: Ma, ne bileceyik yau? Doğru söyleler acaba? İşçidiller?

3. KADIN: Doğrudur be! Bizim Amed dayının oğlucuğı da madendeydi. Bilirim ben hallerini. Hem şunların haline baksana.

(İşçiler, yırtık giysilerinden utanır, elleriyle yırtıkları gizlerler)

2. KADIN: Neçin yalan söylesinler yau. Bellidir ki işçidiller. Kusura bakmayın, biz da şeeeyy sanmışdık...

STEFANO: E tabiatıynan, buraya böyle gelinca...

2. KADIN: Hade be! Ne durursunuz daha, çıkarın neniz varise! *(İşçilere takılarını verir)* Çok değildir ama, napalım, gene olunca gene veririk. Bunlarinan ekmek alırsınız, süt alırsınız bebelerinize.

1. KADIN: Hiçbir şey vermem ben! Bizim halimiz bize yeter bunun içinde.

3. KADIN: Yapma böyle yau, yazıktır insanlara! Hem yalnız gendileri için yapmazlar ya bu grevi, hepsimizin özgürlüğü için yapallar. Senin için da benim için da mücadele edeller. Unutdun galibam o İngiliz herifini şu atacağı da seni memleketden. Sanki da gendi memleketidir. Hade çıkar bakalım şu bilezciğini...

(1. kadın ikna olmuştur. Bileziklerini çıkarır verir)

2. KADIN: Açsanız, yeycek birşeycikler hazırlaylim heman.

MEMED: Yok, yok... Hiç eziyetlenmeyin. Hemen gideceyik, zere yolumuz uzundur.

(İşçiler çıkışa doğru yönelirler)

3. KADIN: Bir tayıkacık! Bunları da alın ağalar. Alnımızın terini nasıl değerlendirirsiniz bilmem ama, bunlar da bizim alınterimizdir, gönlümüzden gopandır. Açlığın, sefaletin ne

olduğunu biz da çok iyi biliriz. Sömürülmeyi, ezilmeyi ziyadesiyanan yaşarız bunun içinde. Gönlümüz sizinnandır ağalar. Yolunuz açık olsun.

2. KADIN: Bravo sana bre kız. E vallahi sen böyümüssün da bizim haberimiz yokmuş. Ufaklık görürük seni bunun içinde. Aferin...

MEMED: Doğrusu, çok şaşırttınız ve da duygulandırdınız bizi. Tüm işçi yoldaşlarım ve sindehniyamız adına hepsinize çok teşekkür ederik. Gücümüze güç gattınız. Sağolun...

2. KADIN: Yolunuz açık olsun. Zafer haberleriyanan tekrar beklerik.

3. SAHNE

(Grev alanı sahnededir. İşçiler çadırın önünde iskemlelerde sohbet etmektedirler. O anda içeriye 3 adam girer)

1.ADAM: Merhaba!!!

YORGO: Merhaba, buyrun, hoşgeldiniz...

1. ADAM: Hoş mu geldik kötü mü geldik orasını bilemem.

İRFAN: Hayırdır? Kimsiniz?

1. ADAM: Siz ne yaptığınızı sanırsınız be arkadaşlar? İş mi bu yaptığımız?

MEMED: Ne var be yaptığımızda bizim!!!

2. ADAM: Bakın gardaşlar, kaç zamandır sersefil oldunuz buraşda. Gelin bırakın artık aberigiyayı falan.

ANDREA: Arkadaşlar neçin geldiniz onu söyleyin!!

2. ADAM: Bakın gardaşlar, maden ne zamandır işleyemeyiyor. Neden? Sizin yüzünüzden. Aberigiyayı bırakırsanız Mr. Hendricks hepsinizi affedecek. Gelin bırakın artık aberigiyayı.

İRFAN: Bakın gardaşlar, biz buraşda gendi keyfimizden sürünmeyiyoruk. Gendi keyfimizden da sersefil olmayıyoruz. Siz da işçisiniz, biz da. Siz da sömürülürsünüz, biz da. Şimdi neçin aberigiyayı gırmak isdersiniz ama?

MEMED: Kim yolladı bre deyyuslar sizi!! Kimin köpeğisiniz be siz! Yoksa o SEK sindehniyasındaki faşistlerin adamı mısınız siz!!!

1. ADAM: Gardaş, doğru gonus! Nedir senin yaptığın!!

MEMED: Asıl sizin yaptığınız nedir be! Buraşda ne için mücadele ederik, ne için sürünürük, herşeyi bilirsiniz, görürsünüz! Şimdi da gelmiş buraşda patronun köpekliğini yaparsınız! İşçiyi, mücadeleyi bölemeye çalışırsınız!! Ben sizi ikiye bölmeden, yallah!!!

AZİME: Fazıl Ehendi mi örgütlüyor sizi? Gidin deyin ehendilerinize da, Dr. 'unuza da, bizi asla yıldırılmazsınız!!!

İRFAN: Abergiya esnasında işçiyi bölmenin cezası çok ağırdır! Yanlış anlamayın... Tehdit falan değildir niyetim. Hade ben gendimi duttum, bu gadar işçiyik buraşda, nasıl zapdedecem be ben bunları?!! Ekşi gibin sıkarlar sizi ona göre!!!

2. ADAM: Güzellikle söyledik olmadı. Ma neymiş bu komünistlik yau! Mr. Hendricks mahvedecek sizi ona göre! Bırakın bu işi.. Bizden söylemesi...

(İşçiler, grev kırıcıların sözlerini ağızlarına tıkarlar, üstlerine yürürler ve sillet tokat adamları dışarı atarlar)

İRFAN: Yörüyün be dışarı!!! Şillo bellos! Hep o doktorunan Hendricks'in işleridir bunlar. Akılları sıra kafa karıştıracaklar.

MEMED: E, onlar da haklı be abi... Tehdit ettiler olmadı, rüşvet verdiler olmadı, bir da bu yolu denesinler bakalım...

ANDREA: Bitecek yoldaşlar bitecek. Haklı olan bizler, eninde sonunda kazanacağız.

AZİME: E, halkın desteği da bizden yanadır. Ellerindeki üç beş şilini, sofralarındaki aşu bizlere verdiler.

YORGO: Bunlar, çok önemli, tarihi şeylerdir Azime. Tarih yazacaktır bunları.

MEMED: *(Aniden, Yorgo'nun sözünü keserek)* Bak yau bu adamların dediğine!! Yok ehendim bırakılmış da abergiyayı, mahvedeceklermiş da bizi bilmem ne! Gelmişler buraşda patronun köpekliğini yapallar!!!

YORGO: Yau Memed, sen daha ordasin? Arkalarına bilem bakamadan gitdiler işte...

İRFAN: Evet be Memed, verdik işte ağızlarının payını.. Amma düşünün sen da ha!

AZİME: Neyisa yau, içelim birer gavecik da, sakinleşelim?

ANDREA: E, vallahi eyi olur re Azime.

(Tam o sırada arka fondan düdük sesleri duyulur. Uygun adım ayak sesleri, sert bağırımlar işitilir. İşçiler hareketlenirler. Sahneye kalabalık bir polis grubu girer. Polisler sahneye girdiklerinde ağır çekim olarak hareket edilecektir. Memed polisin üstüne atılır, polis Memed'in bileğini yakalar, kıvrır, tam copu vuracakken, İrfan arkadan yetişir, polisin elinden copu kapar)

İRFAN: Ma, kime vuracan be sennn!!!!!!

(Işıklar söner. Memed-polis- İrfan sahnesinde kırmızı ışık bu üçlünün üzerine yansıtılır)

4. SAHNE

(İşçiler, grev alanındadır. Hepsi bir yerlerinden yaralıdır. Sargı bezleri, kanlı gömlekler vs. bulunur sahnede. İrfan, yaralıların durumlarına bakmaktadır. O sırada koşarak Memed sahneye girer)

MEMED: Yoldaşlar müjde, bir oğlum oldu. *(sahnenin ucuna doğru ilerler, sol yumruğunu kaldırır ve olanca gücüyle bağırır)* Adını, DEVRİM koyduk...

(Arkadaki işçilerin alkışlarıyla birlikte perde kapanır)